

« zurück blättern vor »

BURTA I subst. f. (m.), ab 1573; auch *bórta*, *burt*. **1)** ‘Rand eines Kanals, Damms oder Deichs, seitliches Teil, Kante’ – ‘krawędź kanału, nasypu, grobli, boczna część, krawędź’: 1573 Strum F2v, SPXVI *Abowiém óni [robotnicy] rádzi w pofrzodku czynią Pagorek / á ku Bórcie przystruże ku oddaniu roboty*. o 1825 KWar 420, NOWO *Kamieni większych na burty sążni kubicznych 2 i pół*. o [LBel.] 1830 GWar 309, NOWO *Pod miasto Kowno, (...) Do burtów sztuk kamieni 480*. – SPXVI, SWIL, SW, DOR. **2)** ‘Einfassung eines Mühlrades’ – ‘obudowa koła młyńskiego’: [hapax] 1675 HaurEk 64, SP17 *Burtá, áby ná ziemi nie była, ani od ledow podczas zimy nie szwánkovála [...] przeftzegác*. **3)** ‘Kessel, der in der Schlußphase beim Bierbrauen verwendet wird’ – ‘kocioł wykorzystywany w końcowej fazie warzenia piwa’: SWIL (gorz.), SW (gorz.), DOR (techn.). **4)** ‘nach außen getriebener Rand eines Tongefäßes’ – ‘wywinięty na zewnątrz brzeg glinianego naczynia, wrąb, kołnierz’: SW (garn.), DOR (techn.). **5)** ‘Aushöhlung im Eckpfosten eines Bauernhauses, in die Bohlen eingelegt werden’ – ‘wyżłobienie w narożnym słupie, w które wpuszcza się bale’: SW, LSP, DOR (bud.). o **Var:** *bórta* subst. f., [einzQu.] 1573 Strum F3, SPXVI – nur SPXVI; *burt* subst. m., 1830 GWar 309, NOWO – TR, L, SWIL, SW; *burta* subst. f., 1675 HaurEk 64, SP17 – SPXVI, L (zan.), SWIL, SW, LSP, DOR. o **Etym:** nhd. *Bort* subst. m. (n.), ‘Rand; Ufer; Brett, Planke’, GRI, nur für Inh. 1, 4. o **Hom:** *burta* subst. f., ‘Prophezeiung’, bel. seit 1579, SPXVI, zuerst geb. L. †*burt*. o **Der:** *bortnica* subst. f., ‘Brett bei der Wasserablaßvorrichtung eines Dammes’, [einzQu.] 1573 Strum K2v, SPXVI, zuerst geb. SW, nur für Inh. 1; *burtak* subst. m., ‘Kessel beim Bierbrauen’, zuerst geb. SW, nur für Inh. 3.

« zurück blättern vor »